

Enligt sändlista

Stärkt skydd för anmälare av missförhållanden

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet kunde i enlighet med tidigare offentlighetslagstiftning inte skydda identiteten hos den som anmälde någon typ av missförhållanden till myndigheten. Den anklagade hade då, i egenskap av part, en i princip obegränsad rätt att ta del av all information ÅMHHM förfogade över i ärendet. Enda sättet att vara anonym var att inte uppge identifierande information till myndigheten i samband med anmälan.

I den nya offentlighetslagen för Åland (2021:79) har parterers rättigheter begränsats och anmälares rättigheter stärkts vilket ger ÅMHHM möjlighet att skydda anmälares identitet om röjandet av uppgifterna kan åsamka den som anmäler ett missförhållande skada eller lidande.

Identiteten hos en anonym anmälares var alltså tidigare okänd även för ÅMHHM, vilket innebar flera nackdelar. Bland annat kunde det inkomma ofullständiga anmälningar där ÅMHHM hade haft behov av att begära in mer information för att till exempel hitta till rätt adress och dels var det enklare att lämna in anonyma ogrundade klagomål i syfte att ställa till det för någon, vilket också innebar slöseri med tid och resurser för myndigheten.

I ÅMHHM:s e-tjänster för klagomål är det obligatoriskt att uppge sina kontaktuppgifter, men det finns nu en fråga där den som anmäler tar ställning till om utlämnandet av hans kontaktuppgifter kan ge upphov till skada eller lidande. När ansvarig handläggare sedan tar ställning till om uppgifterna ska sekretessbeläggas väger anmälares egen bedömning tungt. Det här förfarandet innebär att anmälares blir kända för myndigheten men inte för den part som anmälan riktar sig emot.

- Det här känns som ett steg helt i rätt riktning och ändringen kan förhoppningsvis få fler att våga anmäla olika typer av missförhållanden till oss, säger myndighetschef Susanne Perander.

Observera att sekretessen endast gäller hos ÅMHHM

Det kan vara bra att veta att om uppgifter i ärendet begärs ut av polisen eller en domstol så lämnar ÅMHHM ut även sekretessbelagd information.

- Dessa myndigheter gör sedan sin egen sekretessbedömning men om du bevitnat ett brott kan du inte räkna med att förbli anonym. Detta hör dock till ovanligheterna och när ÅMHHM gör anmälningar till polisen räcker det oftast med inspektörens egna vittnesuppgifter, säger myndighetschef Susanne Perander.

Grunden för sekretess:

21§ i offentlighetslagen (2021:79)

7) handlingar eller uppgifter som gäller tillsyn som ankommer på en myndighet, om utlämnandet av sådana uppgifter skulle äventyra tillsynen eller utan vägande skäl åsamka den som anmäler eller har del i saken skada eller lidande.

Begränsande av partens rätt att ta del av sekretessbelagda uppgifter:

13§ i offentlighetslagen (2021:79)

6) när det är fråga om en sekretessbelagd adress-, telefon- och annan motsvarande kontaktinformation som hänför sig till ett vittne eller en målsägande, till en part eller till någon som har gjort polisanmälan, en barnskyddsanmälan eller någon annan därmed jämförbar anmälan som förutsätter myndighetsåtgärder, om utlämnandet av uppgifter skulle äventyra säkerheten, intressena eller rättigheterna för vittnet, målsäganden eller parten eller för den som gjort anmälan

Ta gärna kontakt om ni behöver eller vill ha mer uppgifter i ärendet.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Susanne Perander
Myndighetschef